

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

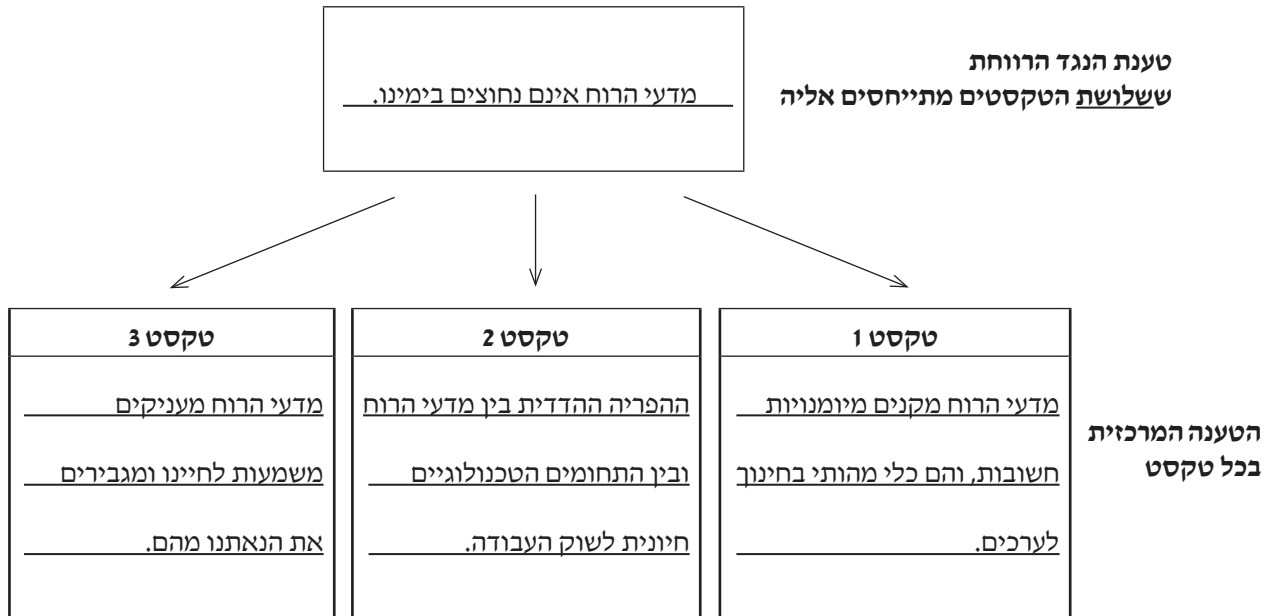

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, 2023

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. + ב.

2. (4) כדי להדגים נושא מחקרי במדעי הרוח הלקוח מסביבתנו וקרוב לחיינו.

3. א. טענתו של שטרסלר תומכת בגישה הדוגלת בלימוד מקצוע מעשי שיבטיח פרנסה טובה, עצמאות כלכלית ומעמד חברתי ראוי. / בגישה המעודדת צמיחה כלכלית וטיפוח דורות של אנשי טכנולוגיה והנדסה. / בגישה המעלה את קרנם של לימודים בתחומים ריאליים ושל מיומנויות מעשיות.

ב. כותב טקסט 3 לא יסכים עם עמדתו של שטרסלר שמדעי הרוח הם "כיף" בלבד. אומנם כותב טקסט 3 מציין בפירוש כי העיסוק במדעי הרוח מסב הנאה בחיי היום-יום, ובזכותם אפשר להתבונן בחיים בעינין, אולם לדבריו, מדעי הרוח גם מעניקים כלי חשיבה מיוחדים המאפשרים להתבונן במציאות בעיניים חדות, להיות ערים לעימותים בחברה, להיות ביקורתיים כלפי עוולות ולהיטיב את חייהם של מי שסביבנו.

4. דוגמה לסקירה

זה שלושה עשורים יש ירידה מתמשכת במעמדם של לימודי מדעי הרוח באוניברסיטאות ובכמות הסטודנטים הלומדים בתחומים אלה. זהו משבר כלל עולמי המבטא את חוסר הרלוונטיות של ההשכלה במדעי הרוח לשוק העבודה בימינו: ממשלות ומקבלי החלטות בתחום החינוך, השואפים לפתח את הכלכלה, דוגלים בהקניית מיומנויות שימושיות ובהצמחת אנשי טכנולוגיה והנדסה. כך נדחק מקומם של מקצועות מדעי הרוח, היסטוריה, ספרות ופילוסופיה, הן מעולם העבודה הן מהחיים בכלל (ואזן-סיקרין, 2017 וסימון, 2021).

נוסבאום (בתוך ואזן-סיקרין, 2017) טוענת כי מדובר במשבר עצום בהיקפו, אשר תוצאותיו הרות גורל. היא מייחסת חשיבות רבה ללימודי הרוח והאומנויות וקובעת כי הם כלי מהותי בחינוך לערכים דמוקרטיים, כגון חירות ושוויון, ובפיתוח רגישות, הקשבה ויכולת קבלה של הזולת. מדעי הרוח מפתחים חוש ביקורת וסקרנות ומעודדים מעורבות בחברה. לימודי היסטוריה,

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, 2023

לדוגמה, מקנים יכולת להבין את השפעתם של אירועים ותהליכים מן העבר על המציאות בימינו, ואילו לימודי ספרות מפתחים את הדמיון ואת האמפתיה כלפי האחר.

סיימון (2021) רואה חשיבות גדולה בלימודי מדעי הרוח דווקא לשוק העבודה בן-זמננו. הוא מאמין שבין מדעי הרוח ובין התחומים הטכנולוגיים יש קשרים והפריה הדדית. לדבריו, דווקא בשוק העבודה הטכנולוגי נדרשים כיום כישורים של חשיבה לוגית, חשיבה ביקורתית וחשיבה מוסרית – כישורים המתמקדים בצד האנושי, ולא רק הטכני.

ביבליוגרפיה:

- ואון-סיקרין, ל' (ספטמבר, 2017). אל תשאלו למי צלצלו הפעמונים. תקראו את הטקסט. **הד החינוך**.
אוהזר מ-hedhachinuch.co.il.
- סיימון, ת' (מרץ, 2021). מדעי הרוח נחוצים מאי פעם. **הארץ**. אוהזר מ-haaretz.co.il.

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

5. א. • אלפיים עשרים וּשְׁתַּיִם
חמישים ותשעה
עשר
- שלוש מאות חמישים ואחד אלף וחמש מאות
- עשרים וחמישה
שלושה
- שני
השלישי
- ארבע
- ב. אחת ועוד אחת

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, 2023

מספר המשפט	התמורה	המילה או המילים שהתמורה ממירה	התפקיד התחבירי של המילה או המילים שהתמורה ממירה
I.	(כמו) אהבה, צדק ואמת	מושגים (מחיי היום-יום)	מושא
II.	בעיקר לימוד ההיסטוריה	לימודי הרוח	נושא

ב. (1) ירידת קרנם של מקצועות מדעי הרוח היא משבר עצום בהיקפו.

(2) נושא: ירידת (קרנם)

נשוא: משבר

ג. מי סיימה את הלימודים במדעי הרוח?

מספר המשפט	המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
I.	הנרשמים	שם עצם	לוואי
II.	שנרשמים	פועל	נשוא (+נושא)
III.	חוקרים	פועל	נשוא
IV.	חוקרים	שם עצם	נושא

ב. יש מומחים הטוענים כי בשנים הקרובות תגבר הדרישה ללימודי פילוסופיה, ספרות והיסטוריה. בשוק העבודה הולכת וגוברת ההכרה בחשיבותם של מקצועות אלה, וכיום הם זוכים לפריחה מחודשת.

דן שוואבל, סופר ומוביל דעה, טוען: "לדעתי, מקצועות הטכנולוגיה יאבדו מן הרלוונטיות שלהם עם התפתחות הבינה המלאכותית". שוואבל מסביר כי חברות יחפשו דווקא את בוגרי מדעי הרוח בעלי הכישורים החיוניים להצלחה.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

11. א. מצוי – מ-צ-א, קל/פעל

מצטיידים – צ-י-ד, התפעל

מקנים – ק-נ-י/ה, הפעיל

להביט – נ-ב-ט, הפעיל

ערים – ע-ו-ר, קל/פעל

נדמה – ד-מ-י/ה, נפעל

תיטיב – י-ט-ב, הפעיל

ב. (1) נ-ד-ר

(2) ה-ד-ר

משרד החינוך

פתרון בחינת הברגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, 2023

12. א. (1) + (2)

השורש: ב-נ-י/ה	השורש: ב-י-ו-ן
בנייה	בינה
בניין	תבונה
בנוי	התבוננות
מובנה	מובן

(3) נבון

(4) בנאי

ב.

השורש	פועל מאותו הבניין ובאותו הגוף אך בזמן עתיד
ש-ב-י/ה	תשבה
ש-ב-ת	תשבות
ש-ו-ב	תשוב

הנואמת הצעירה **שבתה** את לב הקהל.

מערכת החינוך **שבתה** ליום אחד.

הכלבה האבודה **שבה** לביתה.

13. א.

חינוך/לימוד/עיון – פיעל

הסבר/הנמקה – הפעיל

קביעה/קריאה – קל/פעל

התדיינות – התפעל

ב. אני **נהנה** מלימודי בדיוק כשם שאבי **נהנה** מלימודיו כשהיה בגילי.

ג. (1) מה

(2) צורן גזירה

(3) הפשטה

(4) כמות, איכות

14. א.

עורכת, רופאה – קל/פעל

מהנדסת, מכשפה – פיעל

מרצה, מפיקה – הפעיל

ב. תלולה – שם תואר, נרשמים – פועל, חוקרים – שם עצם, דנים – פועל, חוקרים – פועל.

ג. (1) קל/פעל

(2) יורה

(3) הפעיל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, ג, 2023

15. א. נתפסים – נפעל, מועלות – הופעל, מדובר – פועל, ייעלמו – נפעל.
ב. – במילה חברתי הצורן הסופי י הוא צורן גזירה, ומשמעותו שם תואר.
– במילה חברתיות הצורן הסופי ות הוא צורן נטייה, ומשמעותו ריבוי.
ג. סרטון – בסיס וצורן סופי, יתרון – שורש ומשקל.
ד. היסטוריון – הבסיס: שאילה מלעז, קולנוען – הבסיס: הלחם בסיסים.